

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології
Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

*Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції
20 березня 2020 р.*

Харків – 2020

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

І.Ф. Прокопенко – академік НАПН України, доктор педагогічних наук, ректор (голова);

Ю.Д. Бойчук – доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи ХНПУ імені Г.С. Сковороди (заступник голови);

Хошіно Юічі – Другий секретар Посольства Японії в Україні (заступник голови).

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей I Міжнародної науково-методичної конференції, 20 березня 2020р. – Х. : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2020. – 258 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди
Протокол № 4 від 15.06.2020р.

До збірника увійшли тези доповідей, присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики викладання сходознавчих дисциплін, перекладу, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

©Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
© Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

| | |
|---|-----|
| Dönemindeki Gelişme Evreleri)..... | 108 |
| Фідан Сулейман. Огляд традиційної музики в культурній політиці Туреччини після 2000 року (View of Traditional Music in Cultural Policy of Turkey After the Year 2000)..... | 110 |
| Мамедова Айтadž. Програма академічної мобільності «Мевляна» в Україні (Mevlana Değişim Programının Ukrayna'da Uygulanması)..... | 112 |
| Метін Айше Сімай. Відображення методів медичного лікування у мистецтві мініатюри (Minyatür Sanatına Tıbbi Tedavi Yöntemlerinin Yansıması)..... | 114 |
| Назарова А.В. Використання пісенного матеріалу на уроках турецької мови... | 115 |
| Петрова Озель Л.П. Комунікативний аспект турецького етноетикету..... | 117 |
| Севім Саліх. Питання граматичних термінів у викладанні турецької мови (Türk Dili Öğretiminde Gramer Terimleri Sorunu)..... | 120 |
| Сойлемез Мехмет. Міграція музичної пам'яті: ромеї Агирнаса (м. Кайсері) (Migration of Musical Memory, Example of Kayseri Ağırnas Greeks)..... | 121 |
| Усатенко Я.М. Поетичний образ Кюль-тегіна в перших писемних пам'ятках давніх тюрків..... | 124 |
| Зубашенко А.О. Роль мотивації і способи її посилення при навчанні турецької мови..... | 126 |

КУЛЬТУРА ТА ФІЛОСОФІЯ КРАЇН СХОДУ

| | |
|--|-----|
| Ding Shaojie. Cultural component of «One Belt, One Road» economic projects... | 128 |
| Веремєєва К.В. Китайський новий рік: від минулого до сьогодення..... | 129 |
| Болховецька В.Ю. Китайський традиційний костюм ханьфу..... | 131 |
| Бурлачко Я.П. Роль традиційних фестивалів в Китаї. Їх легенди та святкування..... | 132 |
| Заліська М.В. Вплив конфуціанства на розвиток культури Китаю..... | 134 |
| Козакова М.В. Влияние буддизма на культуру Китая..... | 135 |
| Кім О.В. Релігії Китаю. Історія та сучасний стан..... | 137 |
| Колоколова А.О. Китайская опера и ее разновидности..... | 139 |
| Корнєв А.Ю. Східні мотиви у харківській кондитерській етикетці початку ХХ століття..... | 141 |
| Людкевич В.Б. Китайська міфологія..... | 143 |
| Лю Сінсья. Новые идеи для продвижения китайской культуры..... | 144 |
| Мишньова К.Ю. Ворожіння як невід'ємна частина китайської культури..... | 147 |
| Рибалко С. Б. Візерунки кімоно: типологія та семантика..... | 148 |
| Ріпчанська К.Р. Особливості китайської системи мір..... | 151 |
| Русских Е.В. Тайцзицюань в КНР..... | 152 |
| Саліх Саліх Абд. Етнонаціональні цінності та культура арабів..... | 154 |
| Сторчак П.В. Особливості оформлення японських привітальних листівок..... | 156 |
| Tang Yongbo. A Study on the Overseas Communication Path of Confucius's Thoughts..... | 158 |

МИСТЕЦТВО КРАЇН СХОДУ

| | |
|---|-----|
| Баштинська М.Р., Ващенко В.В. Японское искусство оригами: историко-философский аспект..... | 159 |
| Клиновська Т.В. Розвиток кінематографу КНР..... | 161 |
| Поміляйко В.О. Особливості китайської чайної церемонії..... | 161 |
| Романченко А.С. Основні стилі та особливості китайського живопису Гохуа..... | 163 |
| Се Юйдін. Автопортрет у творчості Пань Юйлян..... | 164 |
| Смілянська О.О. Історія становлення класичного балету в Китаї..... | 166 |
| Тан Цяньжуй. Прояви шинуазрі у європейському мистецтві XVIII – XIX | |

іншої релігії, мають право на власну думку, а з іншого, обмежені та контролюються державою[5].

Конфуціанство (儒家) та атеїзм (无神论) більшість дослідників не вважають релігіями, але вони посідають важливе місце в філософській думці та суспільстві.

А. А. Опарін пише: «В конфуціанстві поняття Бога як такого не існує взагалі і по суті, його правильніше було б назвати не релігією, а філософією[6]». І дійсно, Конфуцій в своєму вченні здебільшого приділяє увагу політиці, етиці, моралі, вихованості, мудрості і не дає відповіді питання про походження людини, життя і смерть, вищі сили тощо.

За даними опитування 2017 р., 7 із 10 мешканців Китаю назвали себе переконаними атеїстами і лише 9 % мешканців країни вважають себе релігійними[7]. Такі цифри можна пояснити комуністичною формою правління та внутрішньою політикою Китаю.

Таким чином, сьогодні більшість Китаю є атеїстичним. Точні дані по іншим релігіям невідомі, адже більшість послідовників справляє ритуали вдома або приховує релігійну приналежність. Основними релігіями Китаю є даосизм, буддизм, християнство та іслам; поряд з ними існує філософія Конфуція.

Перспективи дослідження вбачаються в вивченні особливостей впливу релігії на мову, порівняльній лінгвістиці. Результати може бути використано в перекладі, викладанні культури та мови.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баркарь У. Я. Мова й культура у взаємодії: підходи до вирішення проблеми / У. Я. Баркарь. // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер. Філологія. – 2014. – №10. – С. 182 – 184.
2. Гриненко Р. В. Історія філософії. – М.: Юрайт-Іздат, 2004. – 688 с.
3. Лубський В. І., Лубська М. В. Історія релігій. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2004. – 696 с.
4. Дацишен В. Г. Християнство в Китаї: історія і сучасність. – М.: Науково-освітній форум з міжнародних відносин, 2007. – 51.
5. Захар'їн А. Іслам в Китаї / Захар'їн А. // Вісник Московського університету. Сер 13, Сходознавство, М., 2009 р. – № 4. – С. 56-59.
6. Опарін А. А. Релігії світу і Біблія. – Харків: Факт, 2006 р. – 174 с.
7. Де у світі найбільше атеїстів. Інфографіка [Електронний ресурс]. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://life.pravda.com.ua/society/2017/07/19/225395/>.

КИТАЙСКАЯ ОПЕРА И ЕЕ РАЗНОВИДНОСТИ

Колоколова Анастасия Александровна, студентка 3 курса

Харьковский национальный педагогический университет имени Г.С. Сковороды

Научный руководитель: к.ф.н., доц. Н.В. Рудая

Искусство драматического музыкального театра в Китае насчитывает многовековую историю и берет свое начало еще во II в. до н.э. Сценическое искусство занимает такое же важное место в списке достижений Китая, как и каллиграфия, литература, театральное искусство, чайная церемония. По словам известного китаеведа В. Малявина, театральное искусство в Китае – это искусство не отражения, а правильного обозначения явлений жизни, что сообщает жизни ее возвышенные и неуничтожимые качества [1, с. 505].

Конечно же, каждый, кто начинает изучать китайский язык или историю Поднебесной встречается с таким непонятным иностранцу явлением, как знаменитая Китайская опера. К сожалению, кроме Пекинской оперы (京剧 jīngjù), которая описана во

всех учебниках по изучению китайского языка, другие разновидности Китайской оперы, такие как, например, Шаосинская опера (越剧 yuèjù) или Хуанмэйская (黄梅戏 huángméixì). Однако эти виды в области музыкального театра очень известны среди населения Поднебесной. Пекинскую оперу знают все. Не все иностранцы ее слышали, но то, что она стоит наравне со знаменитой китайской чайной церемонией, является бесспорным фактом.

Считаем, что такая неосведомленность студентов препятствует полному пониманию и принятию культурного наследия китайцев. Пекинская опера является довольно специфической для понимания и восприятия, особенно, для европейцев, так как наша, европейская опера, очень отличается от оперы Китая, начиная от костюмов и заканчивая самим выступлением и преподнесением публике сюжета. Но и среди разновидностей оперы в Китае есть свои отличительные черты в способах выступления перед зрителями, темах, которые обыгрывают актеры, костюмах. Поэтому, выделяя только один аспект искусства, мы теряем представление о других, не менее важных видах. В данной работе постараемся показать многогранность и величие такого вида драматического искусства, как Китайская опера и ее разновидности.

Помимо уже известной нам Пекинской оперы, в Китае также выделяют еще пять, не менее значимых. Каждый вид рассмотрим поподробнее:

Пинцзюй (评剧 píngjù) восходит к концу династии Цин (1644 – 1911 гг.) и началу Китайской Республики. Она зародилась в районе Таньшаня провинции Хэбэй и распространена в Пекине, Тяньцзине, а также в других районах Северо-восточного Китая. Отличительными особенностями пинцзюй можно назвать живость, раскованность и обилие бытовых сценок. Создавать оперы на современные темы в жанре пинцзюй довольно легко. Известными актерами пинцзюй являются Бай Юйшуан (白玉霜), Синь Фэнься (新凤霞). К лучшим произведениям можно отнести: «Цветок, как спичка» (花为媒), «Новый зять» (小女婿), «Персиковый цвет» (桃花庵).

Юйцзюй (хэнаньская опера) (豫剧 yùjù) – возникла в эпоху Цин из местных народных представлений и является оперой провинции Хэнань. Юйцзюй отличается характерной манерой пения, которая легко передает и героику, и живость, и трагичность. Насчитывается 650 спектаклей этого вида Китайской оперы. Известными исполнителями считаются Чан Сяньюй (常香玉), Ма Цзиньфэнь (马金凤), Ню Дэцао (牛得草), а лучшими спектаклями – «Мулан» (花木兰), «Военачальница Му Гуйинь» (穆桂英挂帅) и «Мелкий чиновник» (七品芝麻官).

Юэцзюй (шаосинская опера) (越剧 yuèjù) впервые обрела собственную форму в конце эпохи Цин на основе народных песен. Она распространена в Чжэцзяне, Цзянсу, Анхое и Шанхае. Изначально в этой опере выступали только мужчины, они также исполняли все женские роли. Женщины появились на сцене юэцзюй лишь в 30-х гг. XX в. В пении юэцзюй много рулад, из-за чего от исполнителя требуется особая виртуозность. Сейчас по своей значимости юэцзюй занимает второе место после Пекинской оперы. Известными исполнителями выступают Юань Сюэфэнь (袁雪芬), Ван Вэньцзюань (王文娟), Сюй Юйлань (徐玉兰). Лучшими спектаклями считаются «Лянь Шаньбо и Чжу Иньтай» (梁山伯与祝英台), «Сон в красном тереме» (红楼梦).

Хуанмэйси (黄梅戏 huángméixì) является местной оперой провинции Аньхой. Она распространена в провинциях Аньхой, Цзяньси и Хубэй. В хуанмэйси много танцевальных сцен или же сцен, в которых танцы сопровождают пение. Особенность манеры пения – это широкий диапазон голоса и мелодии, исполнение простое, но вместе с

тем естетичне, супроводжуване обилием бытових сценок. Известними исполнителями называют: Янь Фэнъинь (严凤英), Ма Лань (马兰). Лучшими спектаклями являются «Небесная любовь» (天仙配), «Женщина-консорт» (女驸马), «Пастух и ткачиха» (牛郎织女).

Кантонская опера (粵劇 yuèjù) главным образом распространена в провинциях Гуандун, Гуанси, Фуцзянь и очень популярна среди китайцев, проживающих в Юго-Восточной Азии, Америке, Европе и Австралии, а также жителей Гонконга и Макао. Кантонская опера исполняется на кантонском диалекте, и имеет свои особенности. Сюжет спектаклей кантонской оперы обычно базируется на классических китайских легендах и мифах. Известные исполнители этой оперы Хун Сяньню (红线女), Ма Шуайцзэн (马帅曾). А лучшие спектаклями называют «Обыск в библиотеке» (搜书院), «Гуан Ханьцзинь» (关汉卿).

Таким образом, можно увидеть, что сценическое искусство Китая отличается самобытностью и разнообразием и заслуживает отдельного изучения. Знания китайской культуры и искусства являются необходимой составляющей для каждого, кто связал свою жизнь с китайским языком, поскольку известна тесная взаимосвязь между китайскими культурными реалиями и семантикой иероглифов.

ПЕРЕЧЕНЬ ИСПОЛЬЗОВАННЫХ ИСТОЧНИКОВ

1. Малявин В.В. Китайская цивилизация. М.: ООО «Издательство Астрель», 1999. 618 с.
2. Местные оперы Китая. URL: <http://www.russian.visitbeijing.com.cn>.
3. Ярославский государственный театральный институт «Китайский традиционный театр». URL: <http://www.studfile.net>.

СХІДНІ МОТИВИ У ХАРКІВСЬКІЙ КОНДИТЕРСЬКІЙ ЕТИКЕТЦІ ПОЧАТКУ ХХ СТОЛІТТЯ

*Корнев Андрій Юрійович, кандидат мистецтвознавства, доцент
Харківська державна академія дизайну і мистецтв*

Кінець ХІХ століття позначився в Європі мистецьким явищем, яке має кілька регіональних назв, але найчастіше означається модерном як більш узагальнюючим терміном. Серед ідей, які складають художню й естетичну програму модерну, є практичність цього стилю, його тяжіння до масових публічних форм. Ось чому модерн одразу став «співпрацювати» з промисловістю, а його відомі діячі-митці, наприклад, О. Бердслей, А. Муха, Г. Нарбут, М. Врубель та ін., виступали як художники-оформлювачі у різних мистецьких галузях, пов'язаних із виробництвом і масовою аудиторією.

На периферії, як це нерідко бувало, нові мистецькі напрями «набирали обертів» трохи згодом. Так сталося і з модерном на харківських теренах, він став більш масовим здобутком вже на початку ХХ століття. Цей період також співпадає з діловою і промисловою активністю Харкова, коли, завдяки природним, людським ресурсам, вдалому залізничному сполученню, він став значним торговельним і виробничим центром.

До відомих харківських виробництв належали і кондитерські фабрики, зокрема дві з них: фабрика Д. Кромського і фабрика Ж. Бормана. Обидва виробництва непокоїлися про яскравий і виразний вигляд для своєї продукції, використовуючи для її оформлення найрізноманітніші образи і сюжети. Однак, якщо перша з них більше тяжіла в оформленні

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей
I Міжнародної науково-методичної конференції

Відповідальний за випуск: (Руда Н.В.)

Комп'ютерна верстка: Петрищева О.В.

Коректор: Коробкіна І.М.

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть автори

Підписано до друку Формат Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний. Ум. друк. арк.
Обл.-вид. арк. Зам № Тираж прим. Ціна договірна.